

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

De Stichting Auschwitz en de
vzw Auschwitz in Gedachtenis
stellen voor:

Internationaal colloquium: Het einde van *Aktion Reinhardt* en *Aktion Erntefest*

Zaterdag 3 en zondag 4 november 2018
ENABEL CONFERENCE CENTER
ESPACE JACQMOTTE (Zaal Tanganyika)
Hoogstraat 139 - 1000 Brussel

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Op 3 en 4 november 1943 werd *Aktion Erntefest*, het 'oogstfeest', bevolen, waarmee het einde werd ingeluid van de genocide op de Joden in Polen, *Aktion Reinhardt* genaamd. Onder de hermetische naam schuilt een verschrikkelijke massamoord: het 'feest' van de oogst vermoordde maar liefst 42 000 mensen (de grootste massamoord van de Tweede Wereldoorlog) en werd bevolen door Heinrich Himmler om de *Aktion Reinhardt* af te sluiten, die ongeveer 1,7 miljoen Joden zag omkomen in de gaskamers van Belzec, Sobibór, Treblinka en Majdanek. De Joden die 'ontsnapt' aan de gaskamers werden doodgeschoten in Majdanek, Trawniki en Poniatowa op die twee noodlottige dagen van 3 en 4 november 1943.

Precies 75 jaar na de gebeurtenissen wil het colloquium de balans opmaken van het lopend onderzoek naar *Aktion Reinhardt*, een historisch gegeven dat de afgelopen tien jaar onder Holocausthistorici meer in de belangstelling is komen te staan, mede dankzij de archeologische ontwikkelingen op de verschillende betrokken locaties. Er is al een lange weg afgelegd sinds het baanbrekende onderzoek van Yitzhak Arad, *Belzec, Sobibor, Treblinka: the Operation Reinhard Death Camps* dat in 1987 verscheen. We komen ook terug op wat er is gebeurd met de directe getuigen (overlevenden van de uitroeiingscentra en beulen) nadat de *Aktion Reinhardt* was voltooid. Afgezien van de genocide op Joden en Roma en Sinti in Polen, die zij vertegenwoordigt, had deze actie tot slot een - minder bekend - economisch doel, dat nog onderzocht moet worden.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

HET PROGRAMMA

Zaterdag 3 november, 2018

Openingstoespraak: Prof. Dr. **Bernard Dan** (Université Libre de Bruxelles).

09u30 Inleiding tot het colloquium: **Frédéric Crahay**,
directeur van de vzw Auschwitz in
Gedachtenis / Stichting Auschwitz.

Voorzitterschap: **Jan Deboutte** (België) Belgisch
vertegenwoordiger voor het *International
Holocaust Remembrance Alliance*.

10u00 Prof. Dr. **Stephan Lehnstaedt** (Duitsland):
Dertig jaar bronnen, onderzoek en
herdenking van de *Aktion Reinhardt*. (ENG)

11u00 Vragen en antwoorden.

11u15 Dr. **Melanie Hembera** (Duitsland): De rol van
de kanselarij van de *Führer* bij de planning
en uitvoering van de *Aktion Reinhardt*. (ENG)

12u15 Vragen en antwoorden.

12u30 Lunch.

Voorzitterschap: **Johan Puttemans** (België) vzw Auschwitz in
Gedachtenis / Stichting Auschwitz.

13u30 **Michael Tregenza** (Verenigd Koninkrijk): De
rol van de *SS Sturmbannführer* Christian
Wirth in *Aktion Reinhardt*. (ENG)

14u30 Vragen en antwoorden.

14u45 **Christophe Busch** (België): Leernetwerken
van het vergrijp: de rol van Karl Friedrich
Höcker. (NL)

15u45 Vragen en antwoorden.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Zondag 4 november 2018

Voorzitterschap:	Dr. Dimitri Roden (War Heritage Institute).
10u00	Dr. Sila Cehreli (Turkije): Opstanden in de centra van de <i>Aktion Reinhardt</i> . (FR)
11u00	Vragen en antwoorden.
11u15	Jens Hoffmann (Duitsland): <i>Waldlager Borek. Aktion 1005</i> in de context van <i>Aktion Erntefest</i> . (ENG)
12u15	Vragen en antwoorden.
12u30	Lunch.
Voorzitterschap:	Frédéric Crahay .
13u30	Tristano Matta (Italië): De mannen van de <i>Aktion Reinhardt</i> in de <i>Operationszone Adriatisches Küstenland</i> (september 1943 - april 1945). (FR)
14u30	Vragen en antwoorden.
14u45	Drs. Ivar Schute (Nederland): Archeologisch onderzoek in de uitroeiingscentra: een nieuw paradigma? (NL)
15u45	Vragen en antwoorden.
16u00	Koffiepauze.
16u15	Johan Puttemans (België): De studiereis over de sporen van de Shoah in Polen.
16u45	Frédéric Crahay (België): Synthese en afsluiting van het colloquium.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

DE SPREKERS

Stephan Lehnstaedt

Touro College Berlin, Duitsland

Dertig jaar bronnen, onderzoek en herdenking van de *Aktion Reinhardt*

De interventie gaat over nieuw onderzoek sinds het boek van Yithzak Arad in 1987 verscheen. In Duitsland en Polen is er veel geschreven over *Aktion Reinhardt* en zijn de conclusies van Arad in veel opzichten herzien. Dit is ook te wijten aan het gebruik van nieuwe bronnen zoals Duitse gerechtelijke dossiers of getuigenissen van Poolse getuigen; het proces tegen John Demjanjuk, een van de Trawniki - bewakers van Sobibór, vestigde de aandacht op *Aktion Reinhardt*. Maar feit blijft dat deze harde kern van de Holocaust nog steeds in de schaduw van Auschwitz ligt. Niets symboliseert dit meer dan het gebrek aan moderniteit in de museografie van de sites in Oost-Polen.

Stephan Lehnstaedt, Dr. phil. habil., is hoogleraar Holocaust en Joodse Studies aan het *Touro College* in Berlijn. Van 2005 tot 2009 werkte hij aan het Instituut voor Zeitgeschichte in München en van 2010 tot 2016 aan het Duits Historisch Instituut in Warschau. Als gasthoogleraar heeft hij gewerkt aan de LMU (2008-2010), *Humboldt University* in Berlijn en de *London School of Economics* (2013-2014).

Verkregen prijzen: orde "Missio Reconciliationis"; medaille "Powstanie w Getcie Warszawskim" (opstand in het getto van Warschau - Anielewicz-Medaille, 2016), de laatste van de Vereniging van Joodse Strijders tijdens de Tweede Wereldoorlog in Polen; orde "Za Wybitne Zaslugi" (Voor buitengewone verdienste, 2017) van de Poolse Vereniging van Oorlogsveteranen en voormalige politieke gevangenen.

Gepubliceerd werk

Imperiale Polenpolitik in den Weltkriegen: Eine vergleichende Studie zu den Mittelmächten und zu NS-Deutschland, Osnabrück, Fibre-Verlag, 2017.

Der Kern des Holocaust. Betzec, Sobibór, Treblinka und die Aktion Reinhardt, München, C.H. Beck, 2017, in het Pools in 2018, in het Nederlands in 2019.

Occupation in the East. The daily lives of German occupiers in Warsaw and Minsk, 1939-1944, New York/Oxford, Berghahn Books, 2016.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Melanie Hembera

Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde, Tübingen, Duitsland

De rol van de kanselarij van de *Führer* bij de planning en uitvoering van de *Aktion Reinhardt*

Operatie Reinhardt was het grootste systematische uitroeingsprogramma van het nationaal-socialisme: meer dan anderhalf miljoen Joden werden vermoord in de uitroeingscentra van Bežec, Sobibór en Treblinka met behulp van uitlaatgassen van motoren. Deze centra werden hoofdzakelijk beheerd door werknemers van de kanselarij van de *Führer* in Berlijn. Deze instelling was in de eerste plaats verantwoordelijk voor de uitvoering van het T4-programma in het Duitse Rijk, waarbij meer dan 70 000 mensen met lichamelijke en geestelijke ziekten werden vermoord. In de maanden na het officiële einde van dit moordprogramma in augustus 1941 werden mannen achtereenvolgens naar Oost-Polen gestuurd om deel te nemen aan de genocide op de Joodse bevolking. Tot nu toe wordt de kanselarij van Hitler voornamelijk gezien als de instelling die eenvoudigweg een deel van haar personeel heeft overgedragen aan Odilo Globocnik, hoofd van de SS en politie van Lublin, voor de uitvoering van de Holocaust in het *Generalgouvernement*. De presentatie wil aantonen dat de betrokkenheid van de kanselarij bij de organisatie en uitvoering van *Aktion Reinhardt* verder gaat dan wat werd aangenomen.

2003-2008: studies middeleeuwse en moderne geschiedenis en politieke wetenschappen aan de Universiteit van Heidelberg (Duitsland); 2008: masteropleiding aan de Universiteit van Heidelberg; 2014: doctoraat aan de Universiteit van Heidelberg; 2014-2016: Onderzoeker aan het *Forschungsstelle Ludwigsburg* van de Universiteit van Stuttgart; 2015-2017: Saul Kagan postdoctorale *fellow* in het hoger onderwijs over de Holocaust; sinds 2018: onderzoeker aan het *Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde* en docent aan de Universiteit van Tübingen.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Uitgegeven werk

Die Shoah im Distrikt Krakau. Jüdisches Leben und deutsche Besatzung in Tarnów 1939-1945, Darmstadt, 2016.

Die Rolle der Kanzlei des Führers bei der Realisierung des Genozids an der jüdischen Bevölkerung im Generalgouvernement (in voorbereiding).

Verstecken und Flucht am Beispiel des Ghettos in Tarnów, in: Schoeps, Julius H./ Bingen, Dieter/ Botsch, Gideon (Hrsg.): *Jüdischer Widerstand in Europa (1933-1945). Formen und Facetten*, Berlin/ Boston, 2016, p. 35-55.

„Die Stadt Krakau müsse die judenreinste Stadt des Generalgouvernements werden.“ Die Umsiedlung der jüdischen Bevölkerung aus Krakau, in: Ruchniewicz, Krzysztof/ Form, Wolfgang/ von Lingen, Kerstin (Hrsg.): *Narrative im Dialog. Deutsch-polnische Erinnerungsdiskurse*, Dresden, 2013, S. 311-334.

Das jüdische Zwangsarbeitslager Pustków. Taten und Täter im Spiegelbild von NS-Ermittlungsakten, Online versie in het Frans zie:

http://www.auschwitz.be/images/_inedits/hembera.pdf, p. 1-10.

Ermittlungsakten aufgeschlagen. Aufklärung und Strafverfolgung von NS-Verbrechen an den Häftlingen des jüdischen Zwangsarbeiterlagers Pustków, in: *Mitteilungen aus dem Bundesarchiv*, Themenheft, 16 (2008), p. 83-93.

Michael Tregenza

Onafhankelijk onderzoeker, Verenigd Koninkrijk

De rol van de *SS Sturmbannführer* Christian Wirth in *Aktion Reinhardt*

Christian Wirth, die onderofficier was tijdens de Eerste Wereldoorlog, vocht aan het Westelijk Front. In 1931 trad hij toe tot de nazipartij en toen Hitler aan de macht kwam, werd hij lid van de politie van Württemberg. Daarna kwam hij aan het hoofd van de Criminele Politie van Stuttgart (*Kripo*) te staan. Eind 1939 was hij, nadat hij zich had aangesloten bij Operatie T4, verantwoordelijk voor het euthanasie-instituut op het

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

kasteel van Grafeneck. Vervolgens werd hij benoemd tot administratief directeur van het Brandenburgse Instituut voor euthanasie op de Havel. Zijn efficiëntie en ervaring hebben hem ertoe gebracht om benoemd te worden tot inspecteur-generaal van alle euthanasie-instituten. Eind december 1941 stuurde Viktor Brack hem naar Lublin, in de algemene regering van Polen, om zich te melden bij de *SS-Brigadeführer* Odilo Globocnik, die hem begin augustus 1942 aanstelde als commandant (*Lagerkommandant*) van het vernietigingscentrum Bełżec. Odilo Globocnik benoemde hem later tot inspecteur-generaal van de vernietigingscentra van de *Aktion Reinhardt* (Bełżec, Sobibór, Treblinka) waar tussen 1942 en 1943 bijna 1 400 000 Joden stierven. Eind 1943 werden Christian Wirth en zijn mannen naar Istrië gestuurd, in het noordoosten van Italië, in een regio aan de grens met Joegoslavië. Deze interventie zal de sleutelrol van Christian Wirth in de praktische uitvoering van de *Aktion Reinhardt* belichten.

Michael Tregenza werd geboren in 1943 in Cornwall, Verenigd Koninkrijk. Na zijn afstuderen aan de grafische afdeling van het *London College of Printing* (nu het *London College of Communication*) volgde hij een tweejarige postgraduaatsopleiding Grafiek aan de *Warschau Academy of Arts* in Polen, gevolgd door een korte periode als onafhankelijk illustrator voor een internationaal uitgegeven Pools tijdschrift. Daarna bracht hij het grootste deel van zijn leven in Londen door als illustrator, proeflezer en uiteindelijk als kwaliteitscontroleur voor de uitgeverijgroep Hamlyn.

Na jarenlang de geschiedenis van de Shoah te hebben bestudeerd, met een bijzondere interesse in de auteurs en na verschillende archiefbezoeken aan Duitsland en Polen, begon hij de oorsprong van de nazi-genocide - de 'euthanasie'-operatie - te onderzoeken. Hij is de enige die de familie interviewde van de *SS Sturmbannführer / Kriminalkommissar* Christian Wirth, inspecteur van de 'euthanasie' vergassingscentra en later de eerste commandant van Bełżec en inspecteur van de *SS Sonderkommandos* in de *Aktion Reinhardt* vernietigingscentra in Bełżec, Sobibór en Treblinka.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

In 1993 verhuisde hij naar Lublin, in het zuidoosten van Polen, het administratieve centrum van de *Aktion Reinhardt*, waar hij nog steeds woont. Van 1996 tot 1999 was hij historisch adviseur voor archeologisch onderzoek op de site van het vernietigingscentrum Bełżec, gesponsord door het *United States Holocaust Memorial Museum / American Jewish Society* in Washington DC. Zijn eerste boek over Nazi euthanasie, *Purificare e distruggere - Il programma 'Eutanasia': Le prime camere a gas naziste e lo sterminio dei disabili (1939-1941)*, uitgegeven door Ombre Corte in Verona, kreeg een "speciale vermelding" bij de uitreiking van de 'Della Resistenza' literaire prijzen in Omega, Italië in 2006. Zijn artikelen over Bełżec en Christian Wirth zijn gepubliceerd in het Verenigd Koninkrijk, Polen en Duitsland, en hij heeft meegewerkt aan verschillende documentaires over nazi-oorlogsmisdaden in het gebied van Lublin en in het vernietigingscentrum van Bełżec op de Poolse, Duitse, Franse, Israëlische en Zweedse televisie. Hij was historisch adviseur voor de Franse documentaire films *Bełżec* van regisseur Guillaume Moscovitz in 2005 en *T4 - Julius Hallervorden: Doctor onder de nazi's* onder leiding van Catherine Bernstein in 2015. Hij heeft ook lezingen gegeven over nazi euthanasie, *Aktion Reinhardt* en het vernietigingscentrum Bełżec aan de universiteiten van Berlijn, Göttingen, Jena, Londen en Napels en aan de *Pontificia Facoltà Teologica dell'Italia Meridionale Sezione San Luigi* in Napels, *Istituto Superiore de Scienze Religiose* in Caserta in Italië en Bielefeld, Bochum, Breitenau, Keulen, Hamburg en Kassel in Duitsland en in Warschau.

Uitgegeven werk

Bełżec Death Camp, in: *Wiener Library Bulletin*, Vol. XXX, Londen, 1977.

Christian Wirth a pierwsza faza Akcji Reinhardt, in: *Zeszyty Majdanka*, Lublin, 1991.

Christian Wirth – Inspekteur der SS Sonderkommandos Aktion Reinhardt in: *Zeszyty Majdanka*, Lublin, 1993.

The 'disappearance' of SS Hauptscharführer Lorenz Hackenholt: A report on the 1959-63 West German Police Search for Lorenz Hackenholt, the Gas Chamber Expert of the Aktion Reinhardt Extermination Camps, Londen, 1990. Revised and updated, Lublin 1994.

Online versie zie: www.mazal.org/archive/.../Tregenza/Tregenza01.htm (The Mazal Library / Holocaust History Project, San Antonio, Texas, USA).

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Bełżec – Das Vergessene Lager der Holocaust in: I. Wojak, P. Hayes (eds.), *Arisierung im Nationalsozialismus*, Fritz Bauer Institut, Jahrbuch 2000 zur Geschichte und Wirkung des Holocaust, Campus Verlag, Frankfurt am Main & New York, 2000.

Purificare e distruggere – Il programma 'Eutanasia': Le prime camere a gas naziste e lo sterminio dei disabili (1939-1941), Ombre Corte, Verona, 2006.

Euthanasia – The right to die? Part I – Race Hygiene and Eugenics in Germany and the United States 1859-1914. Part II – Weimar Germany, the United States and Britain 1914 – 1929. Part III – Preparations for Euthanasia: Germany 1930 – 1939, in: *Journal of Pre-Clinical Research*, vol. 1, Nos. 1- 3, Lublin, 2007 – 2008.

Aktion T4 – Le secret d'État des Nazis: l'extermination des handicapés physiques et mentaux, Calmann-Lévy / Mémorial de la Shoah, Parijs, 2011.

Zwei Kripo-Männer aus Schwaben : Das Vorkriegsleben und der Werdegang von Christian Wirth und Gottlieb Hering, in : *Gedenkstätten-Rundschau*, Part I, No. 11 (May 2014); Part II, No. 12 (June 2014).

Christophe Busch

Kazerne Dossin: Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten, België

Leernetwerken van vergrijp: de rol van Karl Friedrich Höcker

Karl Friedrich Höcker was plaatsvervangend commandant van het kamp Lublin (Majdanek) tijdens de *Aktion Erntefest* en later in Auschwitz tijdens de *Aktion Höss*. Hij liet ons Höcker's beroemde album na, dat het sociale en professionele leven van de SS'ers weergeeft tijdens perioden van extreem geweld in vernietigingscentra. In zijn daaropvolgende processen onderschatte Höcker zijn rol in de netwerken van de daders. Hij verklaarde altijd dat hij tijdens de *Aktion Erntefest* ziek was en opgenomen was in het *SS Lazaret* in Lublin. Historisch onderzoek heeft aangetoond dat hij inderdaad aanwezig was en dat hij een cruciale rol had als bevelhebber in de loop van de gebeurtenissen. Höcker als draaischijf tussen bevel en executie.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Christophe Busch is criminoloog (Universiteit Gent) en heeft een masterdiploma Holocaust- en genocidestudies (Universiteit van Amsterdam). Hij is directeur-generaal van Kazerne Dossin: Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over de Holocaust en Mensenrechten in Mechelen. Hij studeert momenteel aan de Universiteit van St Andrews en promoveert op de complexiteit van collectief geweld aan de Universiteit van Amsterdam. Samen met Robert-Jan Van Pelt publiceerde hij het *Höcker Album: Auschwitz gezien door de lens van de SS* (2013), een analyse in beelden van het album van Karl Höcker, de adjudant van de commandant van het kamp Auschwitz. Zijn onderzoeksinteresses zijn de behandeling van agressors, deradicalisering en *disengagement*, de criminele psychologie van collectief geweld en de representatie van agressors.

Jens Hoffmann

Onafhankelijk onderzoeker, Duitsland

Waldlager Borek - Aktion 1005 in de context van Aktion Erntefest

De conferentie richt zich op weinig bekende gebeurtenissen tijdens en na de Duitse *Aktion Erntefest* (oogstfeest) massamoord. De selectie van minstens 61 Joodse mannen tijdens het massaschieten in concentratiekamp Majdanek op 3 november 1943; hun werk als gevangenen van een Duitse eenheid leidde *Aktion 1005* naar het Borekbos bij Chełm; de opstand en vlucht van enkele gevangenen op 24 februari 1944 en de gevolgen voor enkele van de Duitse auteurs en de vier bekende Joodse overlevenden.

Jens Hoffmann is geboren in 1968 en woont in Berlijn.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Uitgegeven werk

Das kann man nicht erzählen - Aktion 1005, Hamburg 2008 (vierde uitgave voorzien in de winter 2018-2019).

Aber wenn ich werd' schreien, wird besser sein? Biografie van de Letse Holocaust overlevende Ruth Fridlendere, Hamburg, 2010.

Diese außerordentliche deutsche Bestialität - Aktion 1005 - Getuigenissen en interviews, Hamburg, 2013.

Hij werkt momenteel aan een studie aangaande de Duits - Palestijnse relaties sinds 1989.

Tristano Matta

IRSREC - Istituto regionale per la storia della Resistenza e dell'Età Contemporanea nel Friuli-Venezia Giulia, Triëst, Italië

De mannen van de *Aktion Reinhardt* in de *Operationszone Adriatisches Küstenland* (september 1943 - april 1945)

De interventie reconstrueert de activiteit van de mannen van de *Aktion Reinhardt* na hun aankomst in de herfst van 1943 in Triëst, hoofdstad van de OZAK, waar ze werden overgebracht - op verzoek van de *SS-Gruppenführer* Odilo Globocnik, benoemd tot commandant van de SS en de politie in het operatiegebied - om ze te gebruiken bij de onderdrukking van het verzet en bij de gevangenneming van Joden. Daartoe werden ze ondergebracht in de zogenaamde *Abteilung R*, die onder andere het *Polizeihaftlager* van la Risiera di San Sabba beheerde, het enige naziconcentratiekamp in Italië met een crematorium. Mijnheer Matta zal ook een overzicht geven van het proces dat in 1976 in Triëst werd gevoerd tegen Dietrich Allers en Joseph Oberhauser voor de misdaden in het concentratiekamp.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Tristano Matta is geboren in Turijn in 1952, is hoogleraar geschiedenis en filosofie en onderzoeker in de hedendaagse geschiedenis. Zijn studie richtte zich op de politiek van het fascisme tegenover de katholieke kerk en de geschiedenis van de vakbeweging. Sinds de jaren negentig is hij geïnteresseerd in de 'herinneringsplaatsen' van het nazi- en fascistisch geweld en in de herinnering aan de Holocaust. Van 1993 tot 2000 was hij hoogleraar aan het IRSREC in Friuli Venezia Giulia, waar hij van 1999 tot 2013 het tijdschrift *Qualestoria* leidde. Sinds 1992 is hij lid van de Commissie van het Stedelijk Museum van het Risiera di San Sabba in Triëst.

Uitgegeven werk

Un percorso della memoria. Guida ai luoghi della violenza nazista e fascista in Italia (1943-45), Milaan, 1996.

I 'luoghi della memoria' della deportazione e della persecuzione razziale. Alcune riflessioni sul caso italiano, in: *Qualestoria*, 2/1999, december 1999 (Duitse editie *Gedenkstätten Rundbrief*, n. 98, 12/2000).

Met E. Collotti, *Rappresaglie, stragi ed eccidi*, in *Dizionario della Resistenza. Storia e geografia della liberazione*, vol. I, Turijn, 2000.

L'ultima tappa di Globocnik: Triëst 1943-1945.

Met S. Pucher, *Il nazista di Triëst. Vita e crimini di Odilo Globocnik, l'uomo che inventò Treblinka*, Beit, Trieste, 2011.

Il Lager di San Sabba. Dall'occupazione nazista al processo di Trieste, Beit, Trieste, 2012.

L'occupazione nazie et le Polizeihäftlager de San Sabba à Trieste, in *Revue d'Histoire de la Shoah*, n° 204, maart 2016.

Ivar Schute

RAAP Archaeological Consultancy, Leiden / Ministerie van Sociale Zaken, Den Haag, Nederland

Archeologisch onderzoek in de uitroeiingcentra: een nieuw paradigma?

Het afgelopen decennium wordt in sommige nazi-vernietigingscentra archeologisch onderzoek verricht. Het meest uitgebreide onderzoek is tot nu toe uitgevoerd in Sobibór, waarvan de resultaten wereldwijd de aandacht hebben getrokken, maar ook onderwerp van wetenschappelijk debat zijn geweest. In de interventie wordt dit toegelicht en besproken.

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

Tot op heden is het meeste onderzoek uitgevoerd in het kader van het onderhoud van het erfgoed, d.w.z. in verband met een bouwproces dat een impact heeft op de archeologische onderzoeksprogramma's. Daarnaast wordt het werk beïnvloed door verschillende andere factoren zoals politieke en religieuze aspecten, contact met overlevenden en familieleden, holocaustontkenners, enz. Een ander belangrijk aspect van dit soort onderzoek is de relatie met onderzoekers en historische bronnen. De interactie tussen de disciplines wordt besproken.

Ivar Schute (1966) is al bijna 30 jaar archeoloog. Na werkzaam te zijn geweest bij de Rijksdienst en de Universiteit van Amsterdam, bekleedt hij momenteel een leidinggevende functie bij *RAAP Archaeological Consultancy*. Zijn belangrijkste aandachtsgebied is het beheer van het archeologisch erfgoed en, in deze context, archeologisch onderzoek in naziconcentratiekampen en vernietigingscentra, voornamelijk in samenwerking met herdenkingscentra. Hij deed archeologisch onderzoek in de voormalige kampen en centra van Amersfoort, Vught, Westerbork, Bergen-Belsen, Treblinka en Sobibór. In het kader van zijn onderzoek in Sobibór werkt hij als adviseur voor het ministerie van Sociale Zaken van Nederland.

**De interventies worden vertaald door vertaler-tolken Nederlands,
Frans en Engels**

De toegang is gratis, reserveren is verplicht:
info@auschwitz.be

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

PRAKTISCH

Adres:

ENABEL CONFERENCE CENTER

ESPACE JACQMOTTE

(Zaal Tanganyika)

Hoogstraat 139

1000 Brussel

Uren:

Zaterdag 3 november 2018

Aanvang: 9u30

Einde: 16u00

Zondag 4 november 2018

Aanvang: 10u00

Einde: 17u00

Hoe geraakt u ter plaatse:

Trein:

op 10 min. wandelafstand van Brussel Zuid en van Brussel Centraal

Metro/Tram/Bus :

Metro lijnen 2 en 6 - halte LOUIZA

Trams 92 en 93 - halte POELAERT

Trams 8 en 97 - halte LOUIZA

Bus 48 en 27 - halte VOSSEPLEIN

Met de wagen:

Parking in de straten is betalend

Ondergrondse parking POELAERT - SABLON/ZAVEL

75 AKTION REINHARDT AKTION ERNTEFEST

